

การเตรียมพร้อมสู่ออนาคต - การศึกษา

โดย Min Sen Concept(Edu) 7 สิงหาคม 2565

การเตรียมการสู่ออนาคต (future readiness) เป็นคำที่มีการกล่าวถึงมากขึ้นในช่วงวิกฤตโรคอุบัติใหม่ COVID-19 เนื่องจาก วิกฤตการณ์นั้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวอย่างรุนแรงในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านธุรกิจ สังคม รวมไปถึงทางด้านการศึกษา จากการที่ถูก lock down หรือการกักตัวอยู่ที่บ้าน หรือในพื้นที่กักตัว ทำให้การเรียนรู้ตามปกติที่เกิดขึ้นในโรงเรียนสำหรับเด็ก ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างหนัก สำหรับคนไทย ที่ไม่คุ้นเคยกับการเรียน online หรือเรียนทางระบบ internet กลายเป็นสภาวะปกติใหม่ (New Normal) ที่จะต้องคุ้นชินในเวลาอันสั้น

การเตรียมพร้อมสู่ออนาคตด้านการศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์ของการเตรียมการ เพื่อพร้อมรับกับอนาคตที่มีการผันผวนอย่างมาก และไม่ค่อยเห็น หรือยากที่จะคาดเดาได้ ซึ่งมีการกำหนดสถานศึกษาที่เตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ที่เรียกว่า Future Ready Schools ซึ่งบทความนี้แปลบางส่วนมาจาก All4Ed จากสหรัฐอเมริกา และการจะเป็นสถานศึกษาที่พร้อมสำหรับอนาคตประกอบด้วยเรื่องแรก คือ เนื้อหาของหลักสูตร แนวทางการเรียนการสอน และการประเมิน (Curriculum Instruction and Assessment) การเรียนในรูปแบบใหม่นี้จะเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจะสร้างเนื้อหา และแนวทางการเรียนการสอนโดยที่จะต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้มากขึ้น ในเนื้อหาที่มีความซับซ้อน ซึ่งอาจจะมีการใช้หลายรูปแบบ

หลากหลายสื่อ และมาจากหลายแหล่งเรียนรู้ ฯ ทั้งหมดเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างโอกาสที่เท่าเทียม กัน ส่วนการประเมินผลจะเน้นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนใน การเข้าใจเนื้อหา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้ผลเรียนที่ดีที่ ตอบโจทย์ทั้งผู้เรียน สังคม และตามความต้องการของรัฐ หรือ กระทรวงศึกษา โดยจะต้องเตรียมการสำหรับการเรียนรู้ในรูปแบบ ดิจิทัล เพื่อให้พวกเขาสามารถใช้สื่อดิจิทัลได้อย่าง คล่องแคล่ว เพื่อเป็นประโยชน์ในวันข้างหน้า โดยเข้าใจถึงสิทธิ และความรับผิดชอบในด้านของกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย การ เข้าใจถึงความปลอดภัย และการปกป้องข้อมูลของตนเอง และ ควรเข้าใจถึงผลกระทบทางด้านสุขภาพของการใช้ระบบดิจิทัล ทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยคาดหวังว่าในอนาคต หลักสูตรกลาง และเนื้อหาเหล่านี้จะเป็นส่วนที่สัมพันธ์กับการเข้า อยู่ในสังคมโลก และเป็นลักษณะของการเรียนรู้ในการเข้าใจและ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงลึก ที่ สอดคล้องกับชีวิตในอนาคต

การเรียนรู้ลักษณะของความเป็นมืออาชีพแบบเฉพาะ คน (Personalized Professional Learning) การจัดการเรียนรู้ แบบนี้เป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ อันจะนำไปสู่การไปสู่การศึกษาระดับวิชาชีพ เพื่อการหา เลี้ยงชีพได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน และ สังคม เพื่อให้สามารถมีความรู้ในเชิงลึก และสามารถนำมาพัฒนา ทักษะใหม่ในอนาคตได้ โดยเฉพาะทักษะทางด้านดิจิทัล เป็น การออกแบบบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้พวกเขา สามารถนำมาวิเคราะห์ และเข้าใจเป้าหมายที่ชัดเจนของ ตนเอง นักการศึกษาที่เตรียมพร้อมสำหรับอนาคต มักจะพัฒนา

ตนเองให้เข้าสู่เทคโนโลยี หรือการหาแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ใหม่ ๆ ทั้งในรูปแบบ online และ social media เพราะเขาเหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อการเติบโตในสายวิชาชีพของตนเอง การเป็นมืออาชีพมักจะต้องเป็นผู้ที่กระตือรือร้น สนับสนุน การเรียนกับเพื่อนร่วมงาน และผู้เรียนของตน โดยมักจะประกอบด้วย การคิดที่มีวิจาร์ณญาณ การมีความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความร่วมมือระหว่างกัน การสื่อสารที่ดี และมีเป้าหมายของตนเองที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นผู้ที่เข้าถึงเทคโนโลยีอย่างดี

การจัดการงบประมาณ และทรัพยากร (Budget & Resources) การจัดการงบประมาณ รวมถึงการหาแหล่งทุน และทรัพยากรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสถานศึกษา เพื่อที่จะได้มีทุนสำหรับใช้กับเทคโนโลยี หรือทรัพยากรอื่น ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล และผู้ที่ค่อนข้างด้อยโอกาส การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการประหยัดนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่ความร่วมมือระหว่างชุมชนกับแผนงานของสถานศึกษาจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การจัดการศึกษาในชุมชนเป็นไปอย่างดี และควรที่จะตอบสนองต่อชุมชนด้วย หรือหากได้ความร่วมมือในการเชิญคนในชุมชนมาช่วยแบ่งปันความรู้ในบางสาระวิชา ก็จะเป็นการดี การนำเสนองบประมาณอย่างโปร่งใส และการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพต่อชุมชน เป็นปัจจัยพื้นฐานในการขอความร่วมมือหรือขออนุเคราะห์ ซึ่งอาจจะเป็นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้แล้วก็ได้

ความร่วมมือกับสังคม (Community Partnership) ความร่วมมือกับชุมชน มีได้ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ใชทางการ รวมถึงการขอความช่วยเหลือในระดับย่อย จนถึงระดับประเทศ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและความสัมพันธ์ของผู้บริหาร ผู้เรียน ฯ การสร้างความ

ร่วมมือกับชุมชนนั้นเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน นอกเหนือจากในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะขยายหมวดสาระการเรียนรู้ ในหลากหลายรูปแบบและเนื้อหาสาระได้อีกด้วย สถานศึกษาที่เตรียมพร้อมสำหรับอนาคต อาจจะเตรียมสถานที่เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับชุมชน ในการสร้างความร่วมมือ อาจจะเป็นการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ที่ยังจบการศึกษาไปแล้ว เป็นลักษณะที่เรียกว่าการศึกษาตลอดชีวิต (lifelong learner) อาจจะทำให้รูปแบบสาระวิชาอื่น ๆ เช่น งานศิลปะ หัตถกรรม ฯ การขยายการใช้ห้องสมุด การทำพิพิธภัณฑ์ หรือแม้แต่พื้นที่สาธารณะ เพื่อช่วยก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน การให้บริการต่อชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ชมรมแม่บ้าน ฯ หรือการพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจ การสอนการทำบัญชี การสนับสนุนกิจกรรมชุมชนในการหารายได้เพิ่มเติม ฯ โดยใช้ทักษะของคนในสถานศึกษา หรือคนภายนอกก็ได้ ข้อมูล และความเป็นส่วนตัว (Data & privacy) การจัดการข้อมูลที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยี อันสอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานที่มี และเตรียมการสำหรับโครงสร้างใหม่ที่ต้องการ ในฐานะผู้สอนที่เตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ควรเข้าใจข้อมูลต่าง ๆ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดการเพื่อให้เป็นข่าวสาร (information) ขณะที่ผู้เรียนจะพัฒนาข้อมูลเหล่านั้นให้มีความคุ้นชิน และคล่องในการใช้และพัฒนาให้ตนเองใช้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในอนาคต ซึ่งสัมพันธ์กับการป้องกันข้อมูลส่วนตัว และรู้จักด้านความปลอดภัยในการรักษาข้อมูล โดยไม่ไปละเมิดข้อมูล หรือสิทธิของผู้อื่น การจัดการด้านนโยบายความปลอดภัยที่สัมพันธ์ทั้งทางด้านคุณธรรม กฎหมาย และความรับผิดชอบทั้งส่วนตนและของกลุ่ม โดยเฉพาะการแชร์ข้อมูลของผู้อื่น และตนเอง การฝึกฝนการใช้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรมีการจัดการ

สำหรับทั้งผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง และการทำรูปแบบของรายงานสำหรับข้อมูลหรือข่าวสารนั้น ๆ เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจ และสะดวกต่อการนำไปใช้

การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน (Robust Infrastructure) การจัดการการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่เน้นการศึกษาได้ในทุกที่ ทุกเวลา ที่เรียกว่า anytime, anywhere learning จำเป็นจะต้องมีเทคโนโลยีทั้งภายในสถานศึกษาที่ดี และเครือข่าย internet ภายนอกสถานศึกษา การมีความร่วมมือที่ดีต่อชุมชน และเครือข่าย internet ที่จะมี bandwidth ที่เพียงพอ จะช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จได้ดีขึ้นนอกเหนือจากปัจจุบัน ซึ่งพื้นฐานควรจะต้องมีจำนวนเครื่องมือให้เพียงพอต่อผู้เรียน และพร้อมใช้งานได้จริง สถานศึกษาที่เตรียมการสำหรับอนาคต ควรจะมีแผนที่จะให้มีอุปกรณ์เพียงพอต่อผู้เรียนทุกคน และให้โอกาสในการเข้าถึงเท่าเทียมกัน ที่สำคัญ คือ จะต้องรู้จักดูแลรักษาเครื่องมือเหล่านั้นอย่างถูกต้อง และเตรียม software ที่ต้องการให้เพียงพอ และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะมีการเรียนการสอน รวมถึงการ upgrade ข้อมูลหรือ software ตามเวลา ซึ่งควรที่จะมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อให้มีเวลาในการเตรียมการจัดการ

การใช้พื้นที่และเวลา (Use of Space & time) การจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่นี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการเรียนทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยเน้นที่ความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้ และการจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับโอกาสและเป็นการเฉพาะส่วนบุคคล จัดการตามเวลาที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ดี และการสอบทาน รวมถึงการ

มีความร่วมมือกับครอบครัว และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดกับผู้เรียน ซึ่งทั้งหมดนี้ควรที่จะยืดหยุ่นได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเดิมเป็นการเรียนตามความพร้อมของผู้สอน หรือสถานศึกษา แต่ด้วยเทคโนโลยีสามารถพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนได้ง่ายขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้จะขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงข้อมูล และแนวทางการเลือกเรียนของผู้เรียน รวมถึงการกระตุ้นผู้เรียนในบางช่วงเวลาที่ย่อนยาน ซึ่งแน่นอนว่ากระบวนการในการจัดการจะยุ่งยาก แต่ถ้ามหาทั้งหมดเพื่อเป็นการตอบสนองต่อผู้เรียนเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในอนาคต ก็น่าจะ ต้องให้ความสนใจ แต่การวัดผลและเป้าหมายของการเรียนควร จะต้องชัดเจน เพื่อที่จะได้ดำเนินการต่อเนื่องได้ตลอดสายห่วงโซ่การศึกษา

ความร่วมมือกันของภาวะผู้นำ (Collaborative leadership) ผู้นำที่เตรียมพร้อมสำหรับอนาคต จะต้องเป็นผู้ที่จะต้องมีความคิด และกระทำอย่างมีนวัตกรรมในใจ เพื่อก่อให้เกิดรูปแบบและแนวทางการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อสังคมในอนาคต และปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จ คือ การนำเสนอตัวอย่าง ของการสร้างวัฒนธรรมของนวัตกรรม และการสร้างความเชื่อถือต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ดูแล สังคม และการทำงานร่วมกันเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น ซึ่งจะต้องมีความรับผิดชอบ มีความต่อเนื่องบนพื้นฐานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ในบางระดับ ที่ไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลัก การจัดการเช่นนี้จะทำให้ผู้ปกครองที่สนใจผลดีต่อลูกหลานของตนจะส่งลูกหลานมาเรียน และพร้อมให้ความร่วมมือทั้งในแง่เวลา ทุน และทรัพยากร ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อลูกหลานของพวกเขาเอง แต่จะต้องมีการสื่อสารให้ชัดเจนต่อผู้เกี่ยวข้อง และที่สำคัญ สิ่งที่เป็นปฏิบัตินั้นจะต้องจับต้องและวัดผล

ไปในทิศทางที่ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ ระหว่างทางของการดำเนินการนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้เวลา และการปรับเปลี่ยนเพื่อไปสู่จุดหมาย ย่อมมีผู้ที่คาดหวังมากเกินไปกว่าที่เราจะทำได้ จึงควรสื่อสารอย่างจริงใจ และโปร่งใสแก่ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงสามารถตรวจสอบได้ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อใจ และยอมรับต่อวิธีที่เราจะใช้ให้เกิดนวัตกรรมใหม่นี้ เพราะทั้งหมดนี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงใหญ่ที่เรียกว่า Transformation เพื่อการเตรียมการสำหรับอนาคต

ติดตามเรื่องราวอื่น ๆ ได้จาก www.minsenconcept.com